

NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HIRADÓ.

Politikai, társadalmi s közgazdasági hetilap.

Előfizetési feltételek:

Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft. Evnegyedre 1 ft 50 kr.
Egyes szám ára 15 krajczár.
Külföldi csopán a kiadóhivatalnál lehet B.-Gyarmaton.

Hirdetési díja:

Öt hasábos petitor 5 kr. Bélyeg minden beiktatásnál 30 kr.
Nyitólír garmond sora 20 kr. — Nagyobb és többszöri hirdetések
juttatásán csakozottatnak. — Bel- és külföldi hírlapok számára
hirdetményeket elfogad Mátyás Károly hirdetmény-köszöntő
irodája Budapeston, Nagykereszt-utca, 8. szám.

A lap szellemi részére s a nyitólírra vonatkozó minden
közlemények a szerkesztőség káldandók.

Előfizetési pénzek, reklamációk, és hirdetések
a kiadóhoz intézendők.

Tisztelt közönség.

Lapunk legközelebbi száma a 28-ik év-
negyedbe lép. E hosszabb pályafutás alatt,
a közérdekűek szolgálatát tűzve zászlajára,
iparkodott megfélelni ama hivatásnak, mely
egy szerény vidéki lapra várakozik. Iparko-
dásunk mondjuk csupán működésünket, mert
örözzük, hogy a kisebb körön belül, melyben
a vidéki lapok mozognak, a közélet mezején
nagyot teremteni alig lehetséges. De iparko-
dásunk jóakarató és tiszta szándékú volt. Ily
szellemű elhatározással lépünk a 28-ik évnö-
gyedbe is, czélul tűzve megyénk jólétének
emelését, s a szabadelvű haladásnak vállvetett
munkálását. Nem mondjuk, hogy a köz-
érdekűek munkája mellett egészen magunkra
lettünk volna hagyva; megyénk jelesebb
egyénit tudják és érzik azt, hogy oly köz-
lönyre, melyben nézeteinket el lehet mou-
dani, — a ferdésegeket megrovni, közérdekű
eszméket megpendíteni, — szükség van min-
den törvényhatóságnak; de ezen támogatás
csakély és csak kevesek részéről nyilvánul.
Épen azért felkérjük megyénk hazafias, mű-
velt közönségét, hogy méltányolja közérdekű
működésünket és támogassa továbbra is úgy
szellemileg mint anyagilag vállalatunkat.

Előfizetési felhívás

„Nógrádi Lapok“

1879-ik év utolsó negyedére.

Előfizetési feltételek:

Egész évre 6 ft.
Fél évre 3 ft.
Evnegyedre 1 „ 50 kr.
Egy hónapra „ 50 kr.

Az előfizetési pénzek egyedül a kiadóhoz czi-
mezve, — legelőszérűbben postautalványon —
a nyomtatandó példányok a pontos szétküldés tekin-
tetéből, mielőbb beküldendők.

Kék László,
kiadó s lapfelfedező.

Horváth Danó,
fel. szerk.

Alakítsunk borászati egyletet.

B.-Gyarmat, 1879. szept. 25.

Lesz vasutunk! Ezen ige hangzik most
az Ipolyvölgyön mindenütt, s erősebben hang-
zik, mint ezelőtt bármikor, mert a kérdés már
égetővé, — hogy ne mondjuk két megye lét-
kérdésévé — vált, megérett.

S a kivételre kedvezni látszik az idő is;
mert a gazdasági termények majdnem minden
ágában rossz esztendő lévén, ez azon szomorú
jövőt tárja elénk, hogy ha a földnépének
valamely rendkívüli segélyforrást nem nyi-
tunk, nemcsak tavaszig ki nem tarthatja s
vetőmagját is — mielőtt a megölő uszora
kölcsonhöz fordul — elélni kénytelen; hanem
már a tél kellő közepén éhínségnek lesz kitéve.

Az előrelátó, bölcs kormányzat tehát
elengedhetlen kötelessége módokról gondos-
kodni, hogy a nép a legzölésebb adóalap,
tisztességes munka által keresethez jusson;
s kínálkozik-e erre kedvezőbb alkalom vidé-

künkön, mint az ipolyvölgyi vasút földmun-
kálatainak gyors elkészíttetése.

Sajnos, hogy ezen vasút, melynek pedig
életképessége kérdésen felül áll, amár 10—12
év óta pengtetetik, csak ily szomorú accidens-
nek köszönhetően létrejövételét! De jobb ígyis,
mint sehogy.

Részünkről pedig ezuttal csak mellékesen
kívántuk érinteni e témát, és figyelmeztetni
gazdáinkat egy más tárgyra, mely a vasúttal
eszméláncolatba hozható.

Losonc már is mozog, hogy ha létrejö-
az ipolyvölgyi vasút: gyalpú és termény de-
pót-t raktárt állít fel Nógrád, Hont és Gömör
vármegyékre kiterjedőleg.

Vajjon nem volna-e itt az ideje, hogy
Balassa-Gyarmaton, mely Ecseg-Kozárd, Sze-
lestény, Pencz, Apáti, Ipolyág között le-
egész a Dunáig igen kitűnő szőlőművelő
nagy vidéknek központja, borászati egylet s
ezzel kapcsolatban központi bor-pinczék léte-
sítésének, hová messze vidékről biztosan jö-
hezen a vevő.

Hogyan állunk most?

Voltak börtémecink, s volt egy évtized
óta háromszor igen jó minőségű termésünk
is. — Vajjon tudtuk-e azt értékesíteni?

Tisztességesen nem! Hisz a jó bort is,
ha kínáljuk (mert vevő önmagától csak rit-
kán jelentkezik!) alig kapunk érte annyi árat,
mennyibe megműveltetése és kezelése kerül.
A csakélyebb minőségű bort pedig potom
áron sem veszi senki; pedig ha volna kivi-
tolunk, ez is szépen értékesíthető lenne; mert
tagadhatlan, hogy a nógrádi borok legsilá-
nyabbja is igen izletes és tartalmas.

Tudjuk jól, hogy ezen állapot előidőz-
ésében tetemes része van néhány lelkiismeret-
len borkupecznek, kik pancsolásai és insoli-
ditásuk által a hetvenes évek kezdetén töké-
letesen megrontották a nógrádi és honti bo-
rok addigi jó hírnevét s elijesztették távo-
labbi biztos vevőinket; úgy hogy azóta kizá-
rólóg egypár helybeli nem annyira borkeres-
kedő, mint inkább mindennél, főleg pedig
pénzével üzérkedő kucez monopoliumára va-
gyunk szorítva.

Amde első sorban épen arra való volna
a társulás, az egylet alakítása, hogy boraink-
nak méltatlanul eljártott jó hírnevét vissza-
állítsa; sőt folyvást messzebbre vigye azt;
— másodsor, hogy a termelőt megszabadítsa
azon zsibbasztó és folytonos aggodalomtól,
vajjon sikerül-e gondozott jó borát nagy idő-
vezetés és utánjárás nélkül is tisztességes áron
eladni.

Mert ha lesznek az egylet székhelyén
központi pinczéink, hol a különböző vidékek
és termelők mustra borai feltalálhatók: az
eladás és vétel igen meg lesz könnyítve, s
mindez üdvösen fog visszahatni a borok ára-
ira s a szőlőművelés haszonnal való tökéle-
tesbítésére.

De nem czélunk ezuttal részletekbe bo-
csátkozni, csupán az eszmét pendítettük meg
azon biztos hitben, hogy megyénk és a szom-

széd Hontmegye számos kitűnő, intelligens
bortermelője hozzá fog o kérdéshez gyakor-
lati észrevételei és javaslataival szólni, s
miro idei, ritka jó minőségűnek ígérkező bo-
rainkat elhelyeztük pinczéinkbe, összejöl-
hetünk és könnyű szerrel megalakíthatjuk az
egyletet.

Versenyképessé és erőssé csak az egye-
sülés tehet, ezt mozdítsuk tehát elő az azyagi
és szellemi munka minden terén; s akkor
biztosan fel fog virágozni Magyarország.

Az egyesülés pedig mig egyrészt leg-
biztosabban vezet a czélhoz, másrészt, hogy
ugy mondjuk, mindenkinek nyitva álló leg-
olcsóbb mód és eszköz a vagyonosodás azon
mérvének eléréséhez, mely egyesek által, ki-
ket a vakszerencse nem kísért, csak igen rit-
kán és nagy bajjal érhető el.

Reményi Károly.

Az iparvédelem nálunk és másutt.

Midőn Washington a felszabadult Unió élére
emeltetett, ezefelé bajjal kellett az ifjú köztársaságnak
megküszödni. Önállóságát kívirta ugyan Anglia gyar-
matosító törekvései ellenében, de az egységet hiányos
alkotmánya nem biztosította kellően a nemzeti ipart
az angol kokurrenczia ellen. Az Anglia értette, hogy
mikép kell kokurrencziát csinálni: értette, hogy kell
egy nemzet fejlődő iparát elnyomni.

Tömegesen dobta piacra kézműárúit és a jó
amerikaiak gyakran New-Yorkban s más kikötőkben
olcsóbban vethette az angol kézműipar cikkei, mint
a hogy azokat Liverpool s Londonban árulták. Az
amerikai kézműipar kezdettőlgye gyárjai, telepei meg
is buktak egymásután, s a piac csendesen meg volt
hódítva. Csakbogy Amerika nem az az ország, a hol
ily állapotot soká elűrtének. Az öszetűl kongresszus-
hoz egész özne érkezett a petícióknak, melyek a
nemzeti ipar nemzeti védelmét sürgették. — S Wa-
shington a kongresszuson történt felavatása alkalmából,
egy egyszerű, sőtét öltözetben jelent meg, mely egé-
szén belföldi készítmény volt. Az ő egyszerű, de kife-
jezteteljes modorában tanulságot akart szolgáltatni
minden törvényhozónak: hogy lehet egy ország jólétét
valóban előmozdítani.

Ma Amerika sok tekintetben már szuperioritásban
van Anglia fölött. Washington akkoriban az ő egyszerű
sötét öltözetével többet mondott, mint nálunk az ösz-
szes gyűlések és értekezletek mondottak. Nálunk be-
szélnek, lármáznak, nyakatekert elveket fejtegetnek,
de senkinek sem jut eszébe, az iparvédelmet tényleg
önmagánál megkezdési. Egyik a másikra bizza a kes-
detet. És ha ennek dacára azután a chaosból mégis
egy egységes eszme kezd kibontakozni, ha valami
új körülmény mégis fölélel a nemzeti iparvédelem
iránti közlekedést, akkor mindig találkoznak nálunk
férfiak, kik a lelkesedés árját ügyesen vesztik le a
tanulmányozások homok sivatagjába. Ez alatt a tanul-
mányozás alatt azután felszívódik a lelkesedésnek
utolsó cseppje is a közöny sivar pusztáján s vagyunk,
a hol voltunk. Mintha rák nézve a nyugati nemzeti
iparfejlődésének története nem rejtene tanulságot, mint-
ha mi örökké vigan megélhetnénk adósságból. A jövő
generációk lássák majd, hogy mint boldogulnak e
házában!

De hát az istenért, mikor fog már a közszellem
tisztább, emelkedettebb nézetekkel birni a nemzeti
ipar jelentőségéről s annak befolyásáról a közhala-
dára? Mert tény, hogy még mindig nem vert teljesen
gyökeret nálunk az iparállam eszméje, hogy e tekin-
tetben meg most is bizonyos könnyűvértéssel talál-

kosnak társadalmunkban. S talán csak az az egy meggyőződés vált már általánossá, hogy ez így nem maradhat.

Azon teljes iránytalanság, zavar, kapkodás és tehetetlen vergődés, melyet a hazai ipar ügyében megadul minden csekély mozgalomnál is tapasztalhatunk: legelőszörben jellemzi a mi ipari államéletünk silányságát.

Vagy lehetőségeink bízni e valaki azt, hogy tiszta politikai czélok a nemzeti törekvések; egészséges társadalmi konstellációk mellett is ilyen szívalmasan nevelődés szerepet játszottunk volna évek óta a mi „iparfejlesztési“ törekvéseinkkel? Nem, és ezerszer nem! Forduljunk egészen el a politikai hatalomtól; hol találjuk a mi társadalmunkban azt, a mi az angol nemességet oly fényesen kiténteti? Hol találjuk itt a produktív munkának azt a becsülését, hol vannak a mi lordjaink, kik az iparvállalatok élére állának?

Virágzó ipar mellett fejlődik a földművelés a maga is mintegy mű-kifejlésnek indul. A mi mai földmívelési bajainknak nem legkisebb oka, a kézműipar hiánya. S ma holnap nyersterményeinknek már külső lesz a piaca. Sajnos tehát, ha az ipar és földművelés érdekeit ma is sokan ellentétbe akarják még állítani a nem látják be, hogy a kettő közt tulajdonképen érdektétlenesség letezik. — Mert belföldi piacunkat meghódítani a belföldi kézműiparnak, annyi mint nyersterményünknek új piacot nyitni.

És kérem, ha sikerül a nagybirtokos magyar nemességet ezeknek az eszméknek meghódítani, roppant eredményt érünk már el az iparvédelem érdekében. Mert akkor milliónyi jövedelmek nem Bécsben, Berlinben stb., hanem Budapesten költetnek el, itt találunk elhelyezést, hasznosulást. Mert akkor nem vándorol majd félmillió luxustárgyakkal külföldre, hanem termékeny magjává lesz a hazai munka talajnak. Akkor a nemzeti kultúrötörökvések élére a nemzet eljött állandó s teljesíteni fogja azt a rég elfeledett kötelességet: hogy jó példával menjen elő azoknak, a kik főle rangja és állása folytán társadalmilag helyre van.

Ha van még a magyar arisztokraciában egy csepp őselök büszke vérből, nem késhet tovább, hogy kővesse nemzete felhívását. Uraim segítségünk szerezni a ne csak az élveztetre gondoljunk!

(T.)

A magyar országos méhészeti egyesület megalakításáról.

Az orsz. m. gazd. egyesület méhészeti szakosztályának elnöke Kriesch János ur, a közgazdaság emelése érdekében 1877—8. évben megkezdte a méhészeti ügyek tartását, iparkodván az állami méhészetirányi érdekeltséget felkeltetni. Ma már örömmel tekint vissza, a kezdetben szerény működésre. Az érdekeltség folytán növekedett a kezdeményezési és a főderem az övé; de szűkebbül volt a többi közreműködő urak: Fényes Kálmán, Dr. Pertschky Ferencz, Kühne Ferencz, Dömötör László, Bálinfy Pál, Perjesay László neveit szintén nyilvánosságra nem hozni. Lelkes és szorgalmas működésüknek megvan az edes gyümölcse, a siker: az egyesület megalakult. Midőn 1878. tavaszán Dömötör László a m. orsz. méhészeti egyesület eszméjét megpendítette, szintén korainak, időelőtti-nek hittük. De nem is rontottunk azzal mindjárt a nagy közönség elé. Érleltük az eszmét, működő bizottságot küldtünk ki, hogy az eszme megvalósítására proszlitákat szerezzünk. Az eszme viszhangra talált, biztatást, támogatást nyertünk minden oldalról. Végre megérkezettnek hittük az időt: a hazai méhészeket s a haza összes polgárait az alakuló gyűlésre meghívni s az egylet tagjainak belépésre buzdítani. Folyó évi Szent-István napja lett az alakulógyűlés napján kifizve, de megtartott 21-én, hogy az érdekeltek ne vonassanak el az országos ünnepélyesség által a gyűlésen megjelenhetéstől. Összejöttünk tehát 1879. évi augusztus 21-én Budapesten a köztelek; előbb az előleges értekezletre. Az értekezlet feladata volt, a közgyűlés sorrendjét megállapítani s a tisztviselői karban is megállapodni. Eljött Göndöcs Benedek apát úr is, a méhészet buzgó apostola, ki már előbb is az egyesület megalakulásán fáradohatlanul közreműködött, s előterjeszté, hogy a hazafias gondolkodás és polgári erényei által közkedveltségre emelkedett gróf Károlyi Istvánt, ki minden a közjóra irányzott törekvése bő pártolója, melegen ajánlja az egyesület elnökéül. Sőt mintán a működő bizottság ezen választását magáévé tette, örömmel jelembeli, hogy sikerült neki is néki már, a nemcsak grófot ezen ögynék megnyerni. Az ajánlat lelkesedéssel fogadtatott. Azután a közgyűlés egyéb sorrendje is megállapítván, az értekezlet feloszlott, hogy a közgyűlés megtartassék.

A közgyűlés. A működő bizottság elnöke Kriesch János műegyetemi tanár úr, a közgyűlést megnyitván, a megjelent tagok üdvözlése után, elősorolta a kezdeményezést; s a működő bizottság eddigi eljárását, melynek eredménye lett a jelen közgyűlés összejövetelére. Az alap lefektetvén, hozzáfoghatunk az épület további felépítéséhez. Most felhívta a közgyűlést a körölnök és jegyző megválasztására és ajánlotta köztünk a legelőszörben és legbuzgóbbat Göndöcs Benedek apát urat elnökül, Dömötör Lászlót jegyzőül, kik egyhangulag — felkiáltással — megválasztatván s helyüket elfoglalván, a közgyűlés magát megalakultnak kimondta. Ez után az alapszabályok vitattak és alapítottak meg. Következett az egyesület tisztviselőinek megválasztása. Körölnök ajánlata folytán, az egyesület elnökéül megválasztott gróf Károlyi István úr közfelkiáltással, egyhangulag nagy lelkesedéssel. És elhatározatott, hogy a jelenleg Szathmárou tartózkodó gróffal — egyesületünk előbbé lett megválasztása — üdvözlőnk kijelentése mellett, azonnal innét a közgyűléstől táviratlag tudatassék. Mely határozat azonnal fogantatottatott is. Felállott Dr. Pertschky Ferencz orvos úr és az első alelnökségre, Göndöcs Benedek apát urat, az igazgatói tisztre pedig Kriesch János műegyetemi tanár urat ajánlotta, kiket a közgyűlés örömmel megválasztott. Fölükárol Dömötör László, altitkárral Koliczányi József urak; pénztárnoknál Orlai és Petrich Pál urak szintén egyhangulag, közfelkiáltással, valamint a választmányi tagok is megválasztattak. Határozatba ment tovább, hogy Szent István ünnepére emlékeül a méhészeti év, mindig aug. 20-án kezdődjék és az évi rendes közgyűlés is ez napon, illetőleg az utána következő napokon tartassék meg.

Határozatba ment, hogy egyelőre, míg az egyesület vagyoni ereje megengedi, az egyesületi közlönyül, „a magyar méh“ és az „ungarische Biene“ méhészeti közlönyök fogadásának el; s mintán annak szerkesztője azt az egyes tagtársaknak az egyesület által fizetendő meghatározott díjért tagsági példányul megküldeni megajánlotta, az elnökség a szerkesztővel való egységes megkötésére felhatalmaztatott; kimondatott ugyan ohajjal, hogy a lapczimébe felvettétek az is, hogy ezen lap egyzersorind a magyar orsz. méhészeti egyesület szakközlönye.

Felolvasattatott az eddig jelentkezett alapító tagok névsora is, s ugyancsak az alkalmossal Göndöcs Benedek apát úr 100 forint az alapítók sorába lépett. Egyzersorind a budapesti állatkertben felállítandó pavillon gyarapítására az ajánlott pénzbeli alapítványon kívül hat méhakat és két kaptart adományozott, melyeket benépesíteni bármikor készenek nyilatkozott. Igazgatói alelnök jelenté, hogy ezen pavillon felállítását és benépesítésére már többen adakoztak pénzbeli és egyéb adományokkal, de a pavillon felállítását még korainak tartja, melynek folytán határozatott, hogy mikor és mikénti felállításának kivételével a választmány bízatik meg; s utasítottak, hogy a hazai közönséghez felhívást intézen miként a pavillon felállítását és az egyesület egyéb czéljai előmozdítására, méhtörzsek, kaptarok, műszerek, szakkönyvek, lapok és pénzbeli adományokkal járjunk.

Ezután felolvasattak az elnökséghez intézett üdvözlő levelek és táviratok, melyek között egy a csehországi német méhészek nevében Mayerhöferről Prágából. Ezen üdvözlések viszonzásával az elnökség bizatott meg. De a prágai és a Prágában a német és osztrák méhészeknek f. é. szeptemberi nagy gyűlésére összejörendő méhészek üdvözlésével Kühne Ferencz v. tag bizatott meg, ki ezen nagy gyűlésen a magyar országos méhészeti egyesületet fogja képviselni, melyre kiküldetett és meghatalmaztatott.

Legvégül az elnök a jelenlévő egyesületi tagtársakat ajánl bocsátotta el, hogy szívenyen, a hazai méhészet ügye érdekében apostolkodjanak.

Budapest, 1879. augusztus hó 21-én.

Dömötör László,

titkár.

Az ipolyvölgyi vasút mozgalom eszméje kezd testet venni. Nagyon örülünk, hogy ismét lehet szerencsénk a kérdésben ismét egy activ birral megpóti t. olvasó közönségünket. — Kulturális érdekeink emelése szempontjából mi már elmaradhatatlannak tartjuk az ipolyvölgyi vasutat; épen azért eifünk megragadni minden alkalmat, mely a vasúti ügyi kérdés fejlesztésében nyilvánul.

Hontmege tisztelt alispánja Podhorzsky György úr f. hó 21-én táviratot intézett Nógrádmegye alispáni hivatalához, melyben tudtul adja, hogy 22 én érkezik B.-Gyarmatra egy vasútiügyi szakküldöttség, mely szemleutját már Szobánál kezdte meg.

A küldöttség a mondott napon megis jelent, és az alispán úr távollétében Komjáthy Anselm főjegyző úr által igen szívélyesen fogadtatott. Megjegyeztük, hogy Komjáthy Anselm úr egyike azoknak kik az ipolyvölgyi vasútiút Nógrádmegye gazdasága és kereskedelme felvirágztatása tekintetéből leginkább

buzdulnak. — E szakküldöttség tagjai oly egyének, kiknek szakképzettségében, vagyoni garautájában és a vállalkozás komoly elhatározásában kétkedünk nem lehet. — Luczenbacher Pál, Hontmege tekintélyes bizottsági tagja, ki egyike a legpénzesebb egyéneknek, állt a küldöttség élén. A mint a küldöttség a megye székházában a főjegyző úr lakásán megjelent, Luczenbacher Pál úr egy látogató jegyet adott át a főjegyzőnek, melynek egyik oldalán az volt írva, hogy „a küldöttség szemleutjában lehetőleg támogatassék“, a másik oldalán pedig: „Gróf Gyürky Ábrahám, Nógrádmegye főispánja“.

Ebből tehát látható, hogy a főispán úr áll a mozgalom élén, s az ő műve az, hogy az eszmének alig pár napi megpendítése után, már a vállalkozók szakemberekkel vizsgálják a vasúti területet.

A küldöttség másik tagja Laab úr, müncheni vasútépitési vállalkozó, — ki Luczenbacher Pál úrral a kérdésben úgy látszik társaságha lép. — Köröz volt Stromszky, pozsonyi szakképzett vasúti mérnök, és Schön Alajos Hontmege derék főmérnöke. A küldöttség Szobtól Ipolyágon át B.-Gyarmatig szép tapasztalati eredménnyel járt el; mert már B.-Gyarmaton teljesen magáévé tette az eszmét. Innen Topcscher György mérnök úr csatlakozott hozzájuk és a szemleutat f. hó 22 én folytatták tovább Szécsényig, onnan pedig Pálfalváig, kálauzul hazaszálva az 1875-ben felvett strazzirozási munkálatokat és térképeket.

Mint értesültünk Luczenbacher és Laab urak 8 nap alatt fognak nyilatkozni, hogy a vállalat valóban elfogadják-e, vagy nem? — Ők a vállalathoz 50 % kkal akarnak járulni, a másik 50 %-ot pedig társulati uton ohajják megfizetni. Az esetben ha a vállalatot elfogadják, — mint halljuk — sürgetően fognak intézkedni a concessio és a 30 évi adómentesség kieszakozása iránt, hogy a kiasajátítás eljárás kiséb hozadalmass munkáját minél hamarabb kezdhessék meg. Megjegyezendő, hogy a vállalkozók az állami kamatbiztosításra nem számolnak. A kiasajátítás munkálatait igen megfogja könnyíteni az, hogy a tervezett vonalon lakó birtokok általános ohaja lévén az ipolyvölgyi vasút felépítése, azok a kiasajátítandó területeket olcsón fogják átengedni s a vasúti munkálatot minden oldalról támogatni. Mint értesültünk, a káptalan és Huszár István urak azt a nyilatkozatot tették, hogy az építéletet kivéve, a kiasajátítás alá eső földeket ingyen bocsátják át a vállalatnak. Részünkről még egyszer azon ohajnak adunk kifejezést vajha a vállalat már tavaszkor megindították. Az 1879 diki silány év következőzénei — a nyomor és inség tavaszkor lesz leginkább érezhető, s így isteni gondviselésnek tekinthetők, ha az ipolyvölgyi vasúti vállalat munkálatai tavaszkor megindulnának.

Hontmege főispánjának beszéde

Hajner Pál megyebizottsági tag halálának közlése alkalmából, a szeptember 13-ki rendkívüli közgyűlésén.

Tisztelt közgyűlés! Ismételve részesültem a megtisztelő megbízásban, szavakat adni a megye közönsége részéről, a ragaszkodás, bizalom, tiszteltet s egyzersorind az öröm élénk érzetének, midőn megyénk akkor ünnepelt, ma már felejtethetlen fiának, Rajner Pálnak, alkalom nyílt, mint országgyűlési képviselőnek, utóbb egy szomszéd megye kormányzatában, végre a korona felelős tanácsában, a királyi lista jellem, a halál anygalának érintése által is meg nem zavart kedély, s ritka szellemi silény kiapadhatlan kiucsforrását árasztani azon térre, melyet számára kijelölt polgáritással, utóbb az uralkodó bizalma, s mindannyiszor igyekeztem, legnagyobb megközelítőleg, méltó szavakban tolmácsolni önök — tisztelt megbízóim érületét.

Ma szányszegzetten állók e feladattal szemben, méltóan eszteleni vezetésségünk nagyságát, e reményezve a fájdalom némaságában; legalább, minél kevesebb szavakban szól legbangatosabban.

Csak tén és idő hiányzott, hogy neve ott tündököljön azon nagy férfiankéi sorában, kik újabb időben a haza körül hervadhatlan érdemeket szereztek.

Aránylag szűkebb körben, de itt kiirbitatlanul van bevéve a lelkek és azívek mélyébe egyéniségének emléke, egyéniségének, melyiről oly határ nem ismerő volt a megye közönségének ragaszkodása és bizalma, hogy számára, példájára, ezen megye mindíg alkotmányos érületi értékeinek tálnyomó része, kész volt elfoglalni az őt megillető tért a nyilvános életben hullámzó közéletünk azon válságos pillanatában, midőn a nemzeti vágya az alkotmányosság helyreállítása után alig haladta meg a jogos és biztos, de még is csak remény stádiumát.

Örizzük meg híven, idő és távolság által nem érinthető kegyelettel az emléket, kik kortársai működ-

désének részesei, alig néhány órája, azon meggyőződéssel állottunk kora sirjánál, hogy nemorebb szív az övéből nem dobogott, nem fog dobogni soha halandó keblében!

Losoncz, 1879. szept. 27-én.

A „Losonczyi Híradó“ 38-ik számában Sárosi M. J. érdekes tárgya felett vezércikkhez. Teszi pedig azt az ő sajtósága eszjárásával és tanítóeszelelmével, úgy, hogy a jámbor protestans superintendensek és a többi „patres ecclesiae“ ezeket olvasva zavarukban kijelentnek markukból az autonomia erősen tartott gyepöljét. Ugyancsak rájuk olvasza a türelmetlenség, igazságtalanság, no meg egy kis értelmetlenség és belátás hiány vádjait, hogy ezek a szegény jó urak, kik életüknek nagyobb felét a világ- és egyháztörténelem tanulmányozásában, az ész és pozitív jog ismergetésében töltötték, — bár Sárosi M. J. barátunk véleménye szerint, kevés sikerrel — már most ezen vezércikk után vagy visszavonulhatnak csendes cseleikbe és elmondhatják: „miserere mei“; vagy meg kell alkudniok lelkiismeretükkel, hogy jó keresztényhez illő alázatossággal nezők miként szabadnak ki apáinak örökéből egy egy darabot.

Az egész vezércikkben két jellemvonás észlelhető: egyik, szövegeket feltétlen megbámulása, agyon dicserése mindennek mi a kormánytól származik; másik pedig teljes ignorálása vagy talán nem ismerése a prot. egyház multjának, jogainak és működésének.

Megkérte e szépen a magas kormány S. M. J. barátunkat, hogy legyen szószólója az ő cselekedeteinek és intézkedéseinek itt Losoncz vidékén; magára akarja fordítani a kogyekben szagad s nem is felőle fővény kormány figyelmét, hogy észrevesse mily bősies bátorsággal győzte le önmagát s igyekszik legyőzni a mindenben gúncoskodó ellenzőket; vagy csak „mea culpa mea maxima culpa“ akarna az lonni azon elbicsaklás kiegyenlítésére, melynélfogyva a „Losonczyi Híradó“ megszületése után egy pár hétig hardot mert rántani a kormány és uralkodó párt eljárása ellen, s melyért aztán majdnem hogy a saját port kellett volna elvezetnie, ha egy hírlapcsinnyel hirtelenében át nem szenteskedik az ellenfél táborába, bololt és azóta csak nagyon közpászzerű előhaladásokat tett a politikai kiűntetés lejtőjén, a sajtóport azonban sikerült sajtótakarróvá átválttatnia? melyik ezek közül a valódi, nem tudjuk, nem is kutatjuk. Ha a kormánynak ilyen védőkre is szüksége van, hát csak legyen töltök boldog! S. M. J. barátunk pedig csak gyujtogassa a tömjéneket tovább is azoknak, kiknek jó indulata többet látszik neki éni saját szelleme függetlenségénél is; de akar ilyen akar olyan szemellenbe fogja vezetni lapját, azt megvárjuk tőle, hogy logika és szakértelem nélkül ne fogjon oly ügy bolygatásához minő a prot. autonomia, melyet most becses elmélkedése tárgyául méltatott.

Ütegenek felállításához, melyből autonómiának igyekszik halomra löni, egészen jó álláspontot talált: a tanügyet; azonban az ostromolt erősség már hatalmasabb véseket és viharokat állott ki s az olykor rajta ütött réseket erős várunk éber őrei mindig elég korán beépítették, úgy hogy még talán ezt az egyet is ki fogja tudni állani, annál is inkább mert ugy látszik, a tüzmaster nem elég jártas a cselelésben.

Azt mondja csikkiré barátunk, hogy az állam csak kényzszerűségről állított fel iskolákat, mert a társadalom ebeli kötelességének lanyhán felel meg. Ez mondatnak elég csinos, de egyrészt keveset, másrészt pedig nagyon is sokat mond. A társadalomra vonatkozólag keveset mond, mert ez alig állított fel egynehányat az egész országban, azt is legnagyobb részben magán vállalkozók közbejöttével s leginkább nőnevelőket; de a protestans egyházzal szemközt meg igenis sokat és erőset mond, mert köztudomású dolog, hogy a protestans felekezetek lélek arányukhoz képest, a szükséglet csaknem meghaladó de mindenesetre elegendő száma iskolával bírnak és birtak régi idő óta.

Micsoda logikai erőszakkal hozza le S. M. J. barátom ezen mondatból azt a másikat hogy az államnak, „jogállamiságának“ megvédele tekintetéből felügyelőtet kell minden iskola felett gyakorolni, ezt az én gyarló eszem utólag nem képes. „A ki gondolkodni tud, rég belátja, hogy az államnak a jogát elvitatni nem lehet, mert ha áll az, hogy az állam illető embereket egyes bűnös tetteikért büntetett, úgy állnia kell annak is, hogy azoknak nevelési ügyébe is kell hogy befolyjon.“ Így argumentál tovább a vezércikk s mondhatom jó széles alapot vetve az állam betekintési jogának, ha a tétel igazsága kétségen felül állana. A folytatásnak akkor így kellene következnie: minthogy a szülői ház adja meg az első nevelést, tehát aközben kel kiadni a szülőknök gyermekeik nevelési rendszerét s ha ettől eltérőleg járnának el, el kell szedni gyermekeiket s megakadályozni, hogy többet ne is neveltesse; mint

hogy a papok hivatala predikatioikban a jó erkölcsöket hirdetni s a rosszakat korholni, a papok nyújtsák be főltekben Vasárnapi elmondandó beszédjüket a vicispánoknak, a szolgabíróknak, polgármestereknek, bírónak, körjegyzőnek vagy távollétük esetén a kisbíróknak; minthogy a hírlap irodalom egyik kiváló feladata a népművelés, azért be kell hozni az előleges censurát, mert ez az állam betekintési jogu; minthogy az írók a művészek a színtészek a festészek mind megannyi közvegi a nevelésnek, nehogy költeményeikkel festményekkel, hangszerekkel, játékokkal, dalaikkal az „Állam alapfeltételeivel ellentétben álljanak“, el kell vőlök daloltatni, táncoltatni, szavaltatni, begedditetni s rajzoltatni műveiket a miniszterium előtt, mert különben „összetűrtésbe jölhetnek az ügyvezett „jogállam“-mal s annak követelményével s törekvésével.“ Az okoskodás ellenkezője pedig így tűne ki: minthogy az állam nem köteles az ipart, s a kereskedelmet jutalmazni, nem köteles azokról gondot sem viselni s fejlődésük töltött felügyeletet gyakorolni. Ilyen következtetési bonyodalomba merített a hamis tételeken nyugvó logika!

Azomban nagyon téved S. M. J. barátom ha azt hiszi, hogy a protestansok oly együgyűek, miszerint be ne ismernek az államnak mindenek fölötti főfelügyeleti jogát, mert hiszen minden békékötésnél, minden törvény alkotásnál senbajozni a „jus supreme inspectionis“-t. Elismerjük a szükségnek is hiszük, hogy az őszhangzó művelés tekintetéből az állam bátorozza meg, mely tanokat s mily mértékben kell az ifjaknak bizonyos osztályokon át elajátítani; elismerjük, hogy joga van a tanórók képzeltési miniumumát meghatározni, joga van az iskolázási évek számát kiszabni, az osztályokat kötelezővé tenni, joga van az iskolák jelentéseit bekvánni, az államillesen tankönyveket letiltani; de nincs joga az iskola igazgatását, a tanárok kinevezését, a bősé fejelem kiszabását a tanárok fizetésének megállapítását, a tankönyvek kijölését s illeto ráparancsolását kezébe ragadni, mert ez homlok egyenesen ellenkezik a tanzsabadsággal. Pedig S. M. J. barátom, ki kilitásba helyezi a szabadvallás gyakorlatot, kell, hogy védője legyen a tanzsabadságnak is.

Ugyan mondja csak meg nekem, micsoda fensőbb államérdök parancsolná azt, hogy holmi megszorító vagy a szegénységgel küzdő protestansok erejét meghaladó követelményekkel tegye lehetetlené iskoláik fentartását, hacsak nem azon, alig képzeltető feltetés, hogy csupán egy féle, állam mintaszerű polgárokat akar neveltetni? ha pedig semmi felsőbb államérdök nem parancsolja azt, miért követeli a protestansok kipróbált jogságt autonómiájának feladását? miért nem éri be azon főfelügyeleti joggal, mellyel már is bír s mely minden aggodalom gerjesztése nélkül elégségesnek bizonyult ha a mostaniaknál későbbiekben is.

Ha Trefort Ágoston közoktatásügyér S. M. J. barátom felfogása s állítása szerint csak a társadalom és a tudomány érdekében jár ol, midőn az állam részre az iskolák feletti felügyelet jogát biztosítani kívánja, vagyis ha más szóval a protestans autonómikus iskolák épen csak autonómiájuk miatt nem vágnak be a fejlődő oktatás keretébe, miért folyamodik erőszakos eszközöz? miért nem buktatja meg őket a rendelkezésre álló előnyök hatalmával a szabadverseny útján a tanzsabadság tisztelőtlen tartása mellett? Az állam a maga tanintézetét fényesen ruházta be; tanárait csaknem kitűnően fizeti; ha ezek jobb eredményeket fognak tudni felmutatni mint a protestansoké a tudomány vágya, a szülői belátása örsen fogja bagyni ezeket s megtölti az államiakat, de a még bizonytalanabbért a kipróbált jót nekünk feladnunk nem lehet, nem szabad. S ezt nem a „superintendensek“ türelmetlensége és fanatizmusa, hanem a haza összes protestansainak jól átgondolt és átértett művelődési s hazaszeretete parancsolja így.

„De hát mi köze az autonómiának az állam által vindikált felügyeleti joghoz?“ kiált fel S. M. J. a kérdések illusztrálására felbuzza Jekelfalusi és Schopper püspököknek egykor famosus dacolási eseteit. A ki ilyen kérdést tesz fel, az bizonyosan nem tudja azt, hogy mi az a „jus placeti“. A protestansok tulknápasai ellen van a királynak „jus supremacie inspectionis“, a pápai tulknápasok ellen pedig jus placetije. A protestansok amatt mindig tisztelőtlen tartották, Jekelfalusi pedig és Schopper emest megsértették, mert az infantilistát a felség „placet“-je nélkül is kibírdették és kibírdették s így nem kell hozzá magyarázat hogy belátása bár ki is, miszerint e két dolog összehasonlítása jelen kérdésben legalább is idétlenesség.

S. M. J. barátunk vezércikkének harmadik hátsbjában a 2-ik kikezdése alatt képmutató pártatlansággal mondja ugyan, hogy ő vallásügyekkel nem foglalkozik sőt mindenkinek vallását tiszteli; de azért kilógnak frakja alól a lólabák midőn egy oldalvágásában egy ilyen fraziással dörögi le a protestans egyházat: furcsán veszi ki magát ezen uraknál, hogy akkor mi-

dőn vallásuk liberalizmusával, mely szeritők a haladást involválja, kérdnek, olyamit elleneznek amiről minden gondolkodni tudó ember rég tudja, hogy az a tanügynek kiváló hasznára szolgál, hasznára annál is inkább, mivel maguk a protestansok is belátják, hogy iskoláik, egyetemelynek kivételével koránsem felelnek meg azon magasabb czélúnak, mely miatt létrehozatták.“ Neveléses galimatias előbb azt állítai, hogy a protestans egyház liberalizmusával, haladásával kérdnek (?) azután pedig rögtön rá azt mondani, hogy a protestansok magok is elismerik, hogy rossz iskoláik vannak! Vallási liberalizmus felett S. M. J. barátunkkal eszmét cseréni nem akarok, mert ha nem tudnám ki ő, a fentebb idézett szavaiban rejő gúny, mely azonban helyen kívüli alkalmazása miatt nem talál, arra utalva, hogy íróját ne az elfogultatlan és pártatlan hírlapírók között, hanem a Lonky seregében keressem; azt azonban szükségesnek tartom megjegyezni, hogy a protestansok soha sem kérdnek, a vallásuk liberalizmusát minden hangzatos fraziánál jobban bizonyítják azzal, hogy a nép és tudományos oktatásra magaszt az állam is meghaladó áldozatokat hoznak s ezen a tanzsabadságban rejő jogról és egyház elveik által parancsolt kötelességről még S. M. J. véleményének reményében sem akarnak lemondani.

Ílát azt, meg miből gondolja, hogy a protestansok maguk is belátják, miszerint iskoláik többnyire meg nem felelnek cseleiknek? Talán bizony az egyetemek tanárai mondták volna neki, hogy gymnasiámaikról elégtelen készültetű diátrviselők, felületes tudósok és szakemberek, műveletlen iparosok és irástudatlan proletárok szoktak lenni? Van kétség kívül kívánni s javítani való a protestans középiskoláknál is — talán több vagy talán kevesebb mint az államiaknál — de azon is majd csak magunk segítünk, mert tudjuk, hogy a miniszterium felügyelete azon nem segít, csakis független és szabad fejlődéstek gátolhatná vagy nekünk ártalmas irányban vezethetné. Igen kérjük S. M. J. urat és a magas kormányt, hagyjon a mi autonómiánknak, a mi iskolai szabadságunknak békét addig, míg a már fennálló és még felállítandó állami középintézetek élő példaként be nem bizonyítják, hogy nem egyoldalt és a hatalomnak vakon bódoló, hanem törvénytisztelő, független lelű szabadság és tevérszerető polgárokat nevelnek a hazának; s ha majd ezekben is, a tudományos oktatásban is fejlődulandják a protestansokéit, nem a hatalomra, nem a többségre, még csak nem is a jóakaratra, hanem a felmáthatató jó eredményre fog kelleni hivatkozni midőn a felügyeletet és igazgatást magának követeli; már pedig tudjuk, hogy a hatalom a többség- és jóakarattal ellen mindig érvényes argumentum a jog; de a már bemutatott jobb eredmény előtt a becsület a jogot és aggodalmat elhallgattatja.

Még egy másik oldalvágást is intéz prot. egyház ellen S. M. J. barátom, midőn azt mondja, hogy az autonomia paizsa alatt a rideg eszellemtű prot. főpápi kar visszautasította szent István ünnepének nemzeti ünneppé leendő deklarálását. Összevissza zavarta t. barátom a dolgokat, csakhogy a miniszter ur mecnél több kedves dolgot olvashasson lapjában. De már azt csak a legegyszerűbb ember is tudja, hogy a protestans hit nem ismer szenteket, miért részeseit tehát e kiváltságban szent Istvánt? nem jogosan apprehendálhatna-e meg azért szent Péter, sz. Pál, sz. János, sz. László és a többiek? Aztért, hogy annak (?) a kereszt mai napig is a budai vár kapujában őrtittek? Eltekintve minden vallási elvtől, ha mint elsőnek akarunk ünnepet rendezni, ott van Árpád a honalapító; ha mint nagy királynak, volták már nála nagyobb királyaink is; ha mint szentnek, volt Magyarországnak más szent királyi is s hol van megírva, hogy még több is nem lesz? ha pedig mint első keresztény magyar királynak, miért nem aug. 16 ko mint megkoronázásának napja vagy még inkább az azt követő vagy megelőző vasárnap? És általában a nemzeti ünnepe csak olyan lehetne, mely mindenféle kormányforma, akár a királyság, akár a császárság, akár köztársaság keretébe beillenek s mindaddig jelentőséggel bír a hazának minden vallású polgára előtt, míg a nemzet él, s ez csakis a nemzet fellepedésének ideje lehetne. Ez azonban csupán egyéni nézetem; az egyház hite azt kívánja, hogy ünnepei közt a szentírásan alapuló ünnepek közül ásokat be ne fogadjon.

Végre meg azt jegyzem meg S. M. J. barátom végső soraira, hogy Trefort ő excellenciája, kinek szábjában ez esetre vonatkozólag Luther emlékeztetés szavai: itt állók, másként nem tehetek, isten engem úgy segíljen! nem mint ennél a tisztelőre méltó bátorság, hanem a hatalom önkényes és szarnoki nyilatkozata lett volna, — tudni fog S. M. J. tanácsa nélkül is a joggal és a mutatkozó szükséggel számolni, ha pedig azt tenni nem akarna, a protestans autonómia megsértésén kívül a közkutatás iránti áldozatkészség a nevelés nagy kárára érzékeny sebet ejtene.

Hollós Dániel,
el. írást.

Hírek.

Nagy érdeklődés mutatkozik nemcsak B.-Gyarmaton, de a vidék részéről is meggyeszerre mindentűt azon hangverseny iránt, melyet a b. gyarmati dalegyet most csütörtökön rendez Huber Jenő és Aggházy Károly művészi urak közreműködésével; sőt Hontme-gye székhelyéről Ipolyágról is több megrendelés érkeztet jegyekre. Nem csuda, mert az említett ifjú ma-gyar művészeket kitűnő bírnév elői meg, s miután rövid idő múlva szerződéseik betöltése végett Hollan-diába kell utazniok, ezáltal hazánkban csupán néhány városát látogathatják meg. Október 1-jén Vácson, 2-án itt B.-Gyarmaton, 4-én már Ungvárott, 5-én Miskolcson és 6-án Egerben fognak hangversenyt adni. — B.-Gyar-maton Farkas Ferencz ügyvéd úr vendégszerző házá-ban lesznek szállva, s hangverseny után a dalegyet tiszteltükre a Balassa-vendéglő emeleti termében ban-keztet rendez, melyben nők is fognak részt-venni, s így a vége könnyen táncra lehet. A vidékiekre nézve igen kedvező, hogy a hangverseny korán — t. i. esti 7 órákor kezdődik a mire 9 órákor vége lesz, a leg-szebb holdvilágnál térhetnek haza. Megemlítjük végül, hogy a műsoroztatban változás történt, mennyiben Ko-vatsik Irma k. a „As élő szobor“ helyett Tóth Kál-mán „Losonczy ösvegye“ című hatásos költeményét fogja szavalni; a dalegyet által előadandó férfi nő-gyes karok pedig, az eddigi próbák után ítélve, igen sikerültek lesznek.

A szélyi fűrdőt illetőleg az uraság részéről e napokban hivattak fel dr. Felsenburg Ferencz járási orvos és Havas Gyula gyógyszerész úr, mint szakértők, hogy a fűrdő forrás vizeiből hiteles lepecsételés mel-lott vegyelemzés végett néhány flakóval szállítsanak a fővárosba. — Manósy Alajos építész pedig mint biztosan tudjuk, gr. Zichy Lívia ó mga megrendelése folytán már elkészítette azon átalakítási és új épít-kezési terveket, melyek kora tavasszal fognak mun-kába vétetni. E tervek igen cinosak és széleszerűek; azok szerint a fűrdő mostani udvara tetemesen me-gnagyobbították! Tudva, az építkezéshez mily bő for-rásokkal: téglaléglő, fa stb rendelkezik az uradalom, nem kételkedünk, miszerint a mű mintegy varázstűrése előáll, s a fűrdő-közönség már jövő évre mindezekben győzőrködhethet; a gróf családát pedig áldani fogják messze vidéken, hogy ily munificenciával viszonozza azon anyagi hasznót, melyet néki a nógrádmegyei szép birtok nyújt.

A Petyko-féle losoncai hangversenyről szóló jelentésünk a mult számból véletlenül kimaradván, sietünk azt e számban közléteni. Ifj. Petyko Imre fiatal begedűművész Losoncon folyó hó 14-én igen érdekesen összehallított műsorral hanversenyt rendezett. A hanversenyt Kovarez Emil és Janitványa Bogdán Aladár nyitolták meg Mayerbeornak a Hugenották című dalművéhez írt nyitányával. Kovarez Emil és Je-szenszky Sándor Goria Marche triumphaléjával működ-tek közre. Zólyomi Lajos magyar népdalokat énekelt, — Petyko Imre pedig játszotta tanára Huber magyar ábrándját, — Traviata fantáziát Vieux temptől, — Men-delszoh örök szép koncertjének — amely begedőre remek mű — Andanteját, — s végül Heriot 7 ik hang-versenyét, melyet Gyarmaton is játszott. — Összint örömmel tapasztaltuk a résztvevő közönség, hogy Petyko Imre napról napra halad; nagy technikával, mely ér-zéssel és művészi verrel játszik. — A hallgatókat néha mélabús és szépen éneklő, szívhez szóló, majd pedig sajnos nyirettjével elbájolta. Művészi tempera-

péramentum a szó valódi értelmében. — Jossenszky Sándor és Kovarez Emil kitűnő játékát a közönség érdeműk szeriut jutalmazta szűnő nemakáró tapsal; Zólyomi Lajos győzőrűen énekelt a legremekőbb ma-gyar népdalokat. Bogdán Aladár előadott darabját igen jól betanulta és szabályosan játszott. — A hang-versenyt résztvevő szép számú és választékos közö-nségnek igen kedves és sokáig emlékeztetben maradó estét szerzett a minden tekintetben sikerült hang-verseny, s Losonc város polgárainak azon része, amely igazán megrovást érdemlő közönye miatt a hangver-senyt részt nem vett, bizony sokat vesztett.

A vasútiúgyi köldöttég egyik tagja Laab úr müncheni vasútépítész vállalkozó fölkérte Komjáthy Anzelm főjegyző urat, hogy mutasson meg neki a b.-gyarmati börtönt, melynek híre oly messze elterjedt. Laab erre azért volt oly kíváncsi, mert Németország-ban ő is épített 2 nagyzerű börtönt, s így a külömb-séget akarta kitűnő. — A börtönt végig szemléltek, s Laab úr csakugyan úgy találta, hogy e börtön rit-kítja párját nagy Németországban is.

Tűz. E hó 26-án éjféltől a tűzoltók vészúrtje ébreszté fel a b.-gyarmatiakat. A lángok két rozszant háztetővel küszödték a „Jeruzsalem“ utcában, hol ez nem tartozik a ritkaságok közé. A tűzoltók gyors megjelenése és a képzeltetű ügyes oltás félóra alatt tevő tönkre a dűbögő elem lángjait, melyek már — egy ház átugrással — a Hajósy ház fedelét is kap-kodták. Mire a nem tűzoltók polgárság álmos szemmel odakerült, már akkor a tűzoltók a két házsal készen voltak, s bámulandó ügyességgel mentették meg a harmadikat, melynek egyik fele már lángba volt. Kövy Tivadar főparancsnok úr a 6 hőtűg élvezett balli fűrdő után megfigült ügyességgel vezényelt és lelkesít a tűzoltókat, Baisneter Ottó alparancsnok úr pedig oadaadó bugyalommal vezete a műoltás részleteit. — Dicsérőleg kell kiemelnünk a másók közül Kohn Lipót urat, ki, a mint csővezető mászó, teljes elszánt-sággal működött a lángok és fojtó fűt között, — továbbá Schulez és Villim urakat, valamint a pártoló tagok közül Fröhlich Vilmos urat, ki a padlász égő desz-káit egy uaga, puszta kézzel, hányla le. — Elismerést érdemelnek Kohn Lipót, Kohn Henrik és Kohn Ede urak, kik a „hosszú nap“ nagy ünnepe is a közve-szély színhelyén megjelentek és a hagyományos izra-elita szokás daczára valóban elismerő elszántasággal vettek részt az oltásban. — Egy óra alatt minden rendben volt és a derék tűzoltók a szivattyúk dűbör-gése és trombita szó mellett vonultak el — egy pohár borra Mezey Nácsi úrhoz, hová őket a főparancsnok meghívá. — A tűz — mint mondják, jól kiszámított, de rosszul sikerült, gyújtogatás következménye. Ha a keletről nyugatfelé tartó szél nem viaszakozik, úgy a Hajósy házak menthetlenül elégnek. A tettes könnyen kézrekeríthető, csak szigorú vizsgálatot kell tartani, s egyszer valahára a „Jeruzsalem“ utca lakóit ily gazembertől jó lenne megszabadítani.

Gabnaimportunk Svájcba. A svájci gabona-kereskedés az utóbbi napokban nem vett Ausztia Ma-gyarországra nézve kedvező fordulatot. Az itteni üzlet főképen amerikai terményre szorítkozik, csakhogy ez annyira ellány mennyiségű lisztet ad, hogy a kereske-dők mégis több esetben kénytelenek sokkal drágább magyar vagy orosz búzát venni. Epen ezen minőségi különbszet jogos kilátást nyújt arra, hogy itt, ahol kitűnő minőségű örlésre nagy sűlt fektetnek, az orosz és magyar gabona lassankint megint egészen kiszorítja az amerikai terméket. Most Magyarországból úgyészőlán

semmit sem importálnak s Gácsországból és Oláh-or-szágból is csak jelentéktelen szállítmányok érkeznek. Horiimportunk Svájcba. Luzernből írják: A ma-gyar behozatal, a mely már most is tekiütélyes, a leg-közlelebbi kampagne alatt bizonyára jelentékenyen emelkedni fog. Ittelhető, hogy az idei import sokkal nagyobb lesz, mint a tavali, miután az idén már közép és nyugati Svájcban is érdeklődnek a magyar bor iránt, míg taval csak keleti Svájcban keresték azt. Az árak bizonyára emelkedni fognak, mert nemcsak Svájc-ban, de Franciaországban is valószínűleg rosszul fog kiűlni a szűret. (P. H.)

Nógrádmegyei Hivatalos Ertesítő.

ÁRVERÉSI HIRDETÉSEK.

Videfalván adóba lefoglalt 4 tehen. 8 üsző tinó, egy sertés, több rendbeli ágyasműek, három férfiszűr, egy szekrény október 3-án reggeli 9 órákor Videfalván a bíró házánál mint első, esetleg október 9-én reggeli 9 órákor Losoncon a szédlaházánál mint második Árverésen eladatik.

Felső-Tiszovnyikon adóba lefoglalt széna, szarvas-marha, ló, sertés, juh, kecske és kisebb mennyiségű gabna október 20-án d. e. tíz órákor a közszeg házá-nál; Alsó-Tiszovnyik, Veres és O Hután szinte adóba lefoglalt szarvasmarha, ló, juh, kecske, széna s egyéb gazd. eszközök október 22-én d. e. tíz órákor a bíró házánál; végül Turopolyán adóba lefoglalt szarvas-marha, ló, juh, kecske, sertés és széna október 24-én d. e. tíz órákor a helyszínen, esetleg valamennyi köz-ségre nézve november 4-én Gácsan a városházánál mint második Árverésen eladatik.

Salgótarjánban adóba lefoglalt szobabutorok, ágy nemtek, fűrdőkádak, vízmelegítő kazán, posztó és lábbeli félék, hat hordó pálinka, liszt, bórmenűek, kész öltönyök, jubok, sertések, tehének és gabnafélék okt. 1-én d. e. tíz órákor Salgótarjánban mint első, esetleg október 8-án d. e. tíz órákor ugyanott mint második Árverésen eladatnak.

Nyílttér.*

Néhai Rajner Pál úr ó nagyméltóságának hitelezőit, — Kmosko Sándor úr általános örökös megbizásából — felkérem, sziveked-jenek követeléseiket velem 1879. november hó 1-ig közölni, hogy a fizetések iránt, az örökös kellő időben intézkedhessék.

Ipolyágh, 1889. szeptember 25-én.

Sághi Benő,
ügyvéd.

Fiaczi árak B.-Gyarmaton.

1879. évi szeptember 22-én.

Egy műterméssze:

Tiszlabuza 10 frt — kr. — 10 frt 20 kr.
Rozs . . . 7 frt — kr. — 7 frt 20 kr.
Árpa . . . 7 frt 40 kr. — 7 frt 60 kr.
Zab . . . 5 frt 80 kr. — 6 frt — kr.
Kukorica 7 frt 80 kr. — 8 frt — kr.

Jegyzette: Szekeres János

*) E rovatban közöltekért nem felelős a Szerk.

Felolós szerkesztő
Horváth Danó.

HIRDETÉSEK.

Előfizetési felhívás

az „Új Budapest“ ké, es politikai napilapra,
és annak heti mellékletére a „Friczi“ élcslapra.

Egy óra 95 kr.
Negyedévre 2 frt 75 kr.
Fél évre 5 frt 50 kr.
Egész évre 11 frt — kr

teljes számú példányokkal szolgálhatunk.

Az „Új Budapest és Friczi“ szerkesztősége és kiadó hivatala Budapest
Országút 26-ik szám.

3-3

Bor eladás.

Mintegy 20 hektoliter legjobb
minőségű b.-gyarmati 1878-diki ter-
mésű bor eladó. Értekezhetni B.-
gyarmaton

Farkas Ferencz,
ügyvéd.